

Nr 37.

Ankom till riksdagens kansli den 14 april 1939 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt furiren vid Jämtlands flygflottilj Sture Gärdins änka Asta Evelina Gärdin, född Falk, jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 10 mars 1939 dagtecknad proposition nr 193, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att furiren vid Jämtlands flygflottilj Sture Gärdins änka Asta Evelina Gärdin, född Falk, må från och med den 1 november 1938, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, utöver henne författningsenligt tillkommande livränta, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära ett årligt understöd av 600 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena i första kammaren under nr 92 av herr *Frändén* och herr *Andersson, Nils*, och den andra i andra kammaren under nr 149 av herr *Hedlund* i Häste jämte fyra av kammarens övriga ledamöter, i vilka motioner hemställes, »att riksdagen måtte besluta skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning och beslut i syfte att furiren vid fjärde flygkåren Sture Gärdins änka Asta Evelina Gärdin, född Falk, måtte, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, utöver henne författningsenligt tillkommande livränta av statsmedel tillerkännas den ytterligare pension, som av rådande förhållanden kan vara påkallad».

För flygambulanstjänstgöring avgick den 16 oktober 1938 från Jämtlands flygflottilj i Östersund till Östra Värjaren ett ambulansplan med furiren vid nämnda flygflottilj Sture Gärdin som förare. Under återfärden havererade ambulansplanet, varvid, förutom ytterligare 4 personer, Gärdin dödades.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att änkan Gärdin är född den 13 april 1910; att hon från riksförsäkringsanstalten uppbär en årlig livränta av 750 kronor; att Gärdins avlöningsförmåner uppgingo till 4,579 kronor om året; samt att behållningen i boet efter Gärdin uppgick till allenast 444 kronor.

Flygförvaltningen har hemställt att — i överensstämmelse med de grunder, som av ämbetsverket angivits i en den 12 mars 1938 till Kungl. Maj:t avgiven utredning i fråga om bestämmande av formen för särskild ersättning till i flygtjänstgöring sysselsatt militär personal — till änkan Gärdin måtte, räknat från och med den 17 oktober 1938 och så länge hon förbleve i sitt nuvarande änkestånd, utöver den henne av riksförsäkringsanstalten tillerkända livräntan å 750 kronor, få utgå ett årligt understöd av 600 kronor från förslagsanslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

Statskontoret har anfört huvudsakligen följande:

Av handlingarna i ärendet framgår, att Gärdins änka icke är berättigad till någon pension av statsmedel. Däremot har hon från riksförsäkringsanstalten kommit i åtnjutande av en livränta å 750 kronor enligt bestämmelserna i förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring. I likhet med vad som tidigare tillämpats i ett flertal liknande fall (senast i proposition nr 59/1927, punkt 2 och 4, och nr 123/1933) torde härutöver särskilt understöd av statsmedel böra beviljas den omkomnes efterlevande maka. För bedömande av storleken av sådant understöd saknas säkra hållpunkter. Emellertid har 1936 års lönekommitté i sitt den 23 december 1938 avgivna betänkande med förslag till militärt avlöningsreglemente till behandling förehaft frågan om en förhöjning av det författningsenliga livräntebeloppet för efterlevande till beställningshavare, som omkommit på grund av olycksfall under flygtjänstgöring. Kommittén har därvid förordnat en förhöjning av nämnda livräntebelopp i angivna fall med 300 kronor i stället för det av flygförvaltningen föreslagna beloppet 600 kronor.

Då livräntan får åtnjutas vid sidan av enligt allmänna familjepensionsreglementet utgående familjepension med undantag enligt tillämpad praxis av ett belopp motsvarande 120 kronor jämte det å familjepensionen utgående rörliga tillägget, skulle Gärdins efterlämnade maka, därest han hade vunnit befordran till sergeant, redan enligt nu gällande bestämmelser hava erhållit familjepension enligt allmänna familjepensionsreglementet med 1,098 kronor samt livränta med 750 kronor eller sålunda — efter ovan angivna reduktion av livräntan — sammanlagt 1,728 kronor. I betraktande härav anser sig statskontoret icke hava anledning till erinran mot storleken av det av flygförvaltningen i förevarande ärende föreslagna understödsbeloppet, 600 kronor.

Utskottet.

Lika med de i ärendet hörda myndigheterna anser även utskottet, att änkefru Gärdin bör beredas särskilt understöd av statsmedel utöver den henne från riksförsäkringsanstalten tillkommande livräntan å 750 kronor. Vad angår understödsbeloppets storlek finner utskottet det av myndigheterna föreslagna beloppet 600 kronor väl avvägt. Såsom departementschefen förutsatt, torde understödet böra utgå från och med den 1 november 1938.

Utskottet hemställer,

- 1) att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition; samt
- 2) att förevarande motioner I:92 och II:149 må anses besvarade med vad utskottet ovan anfört och hemställt.

Stockholm den 14 april 1939.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar Åkerberg, Berling, Friggeråker, Sandén, Holmström, Nilsson i Mölndal, Bjarström och Swarling;

från andra kammaren: herrar Holmgren, Lovén, Paulsen, Andersson i Falkenberg, K. A. Westman, Gustavson i Västerås, Osberg och Svedman.

Stockholm 1939. Kungl. Boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner.